

OM DIMINUTIVITET I NORSK

GRZEGORZ SKOMMER

Adam Mickiewicz University in Poznań

ABSTRACT. The article offers a concise overview of diminution in Norwegian. Diminutives belong to the domain of evaluation and are produced by means of various derivational processes that are studied under the label ‘evaluative morphology’ (Körtvélyessy, 2015). Some languages exhibit elaborated systems of evaluative markers (e.g. Polish, Italian or Dutch), whereas other (Norwegian, Swedish or Danish) have weak evaluative morphology. The article explores the possibilities for prefixal and suffixal diminutive derivation in Norwegian and discusses the semantics of evaluative morphology with reference to the works by Jurafsky (1996) and Dressler/Merlini Barberesi (1994). Periphrasis, a diminutivizing device in Norwegian that requires further study, is briefly mentioned.

PRESSto.

1. INNLEDNING

Til tross for at avledning med suffiks er en produktiv orddanningsmåte i norsk, mangler språket suffikser med diminutiv betydning. I *Norsk referansegrammatikk* omtales fenomenet bare en gang med referanse til ord med *-ett* som ifølge forfatterne ”hadde opprinnelig diminutiv betydning, dvs. det dannet ord som betegnet noe som er mindre enn det opprinnelige ordet” (Faarlund, Lie og Vannebo 1997:113). De fleste ordene av denne typen er låneord fra fransk (*bukett, serviett, toalett*), men i tilfellene der grunnord som prefikset er lagt til (*disk – diskett, sigar – sigarett, statue – statuett, støvel – støvlett*) forekommer i norsk, kan den diminutive betydningen fortsatt spores opp. Historisk sett er også *-ling* et diminutivsuffiks (*mannsling, musling, tvilling*), og den diminutive betydningen er fortsatt synlig i benevnelser av dyr (*killing* av *kje*) eller tiltaleformer (*elskling*). Orddanning med diminutivprefiks er likeens sparsom i andre skandinaviske språk (Farø og Schoonderbeek Hansen 2009, 2010, Åkerblom 2013), men fenomenet er ikke fullstendig ukjent i det germanske språkområdet. I tysk fins det et lite paradigme bestående av produktive

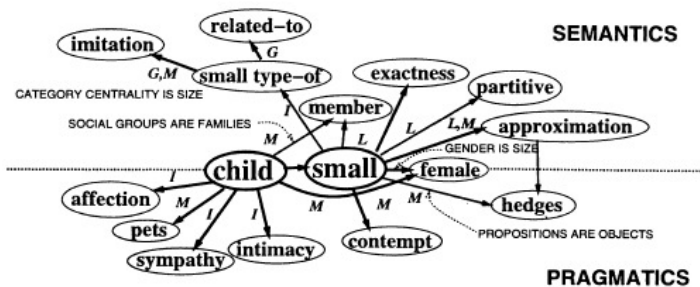
suffikser *-chen* og *-lein* (med to varianter *-l* og *-erl* brukt i østerriksk tysk) og *-i*. Engelsk har et relativt produktivt suffiks *-y/ie* brukt spesielt for hypokoristiske dannelser (*Johnny, Katie*), familierelasjoner (*granny, daddy*) og i barnespråket (*doggie, bunny, wifie*), ellers *-let* (*starlet, booklet, piglet*) og *-ette* (*kitchenette, featurette*). Til forskjell fra tysk kan også engelske diminutiver avledes av adjektiviske baser (*brownie, quickie*). Diminutivet er derimot et utbredt fenomen i et annet germansk språk, nemlig nederlandsk, og bruken av diminutive suffikser i nederlandsk er ikke begrenset til substantiver men omfatter også adjektiver, adverb, tallord og unntaksvis også andre ordklasser (Klimaszewska, 1983).

Så store forskjeller for typologisk beslektede språk kan virke tilsynelatende overraskende. Dressler og Merlini Barberesi (1994:407) i sin analyse av diminutiver i italiensk og tysk trekker en identisk konklusjon når de bemerker at italiensk "is a weaker inflecting/fusional language than German and therefore its richer paradigm and greater use of diminutives appears paradoxical". Slike forskjeller er ofte forklart med sosio-kulturelle årsaker. Wierzbicka (1991:50) hevder for eksempel at "the central place of warmth, of affection, in Slavic as well as in Mediterranean cultures is reflected, among other things, in the rich systems of expressive derivation, and in particular in the highly developed systems of diminutives". Geografisk beliggenhet langs en nord-sør akse har også vært foreslått som en mulig forklaring for større utbredelse av morfologisk diminutivet i slaviske, baltiske og søreuropeiske språk sammenliknet med tysk (rikere paradigme i østerriksk variant av tysk faller under denne kategorien, dog den ikke bekreftes i nederlandsk). Dressler og Merlini Barberesi advarer mot sosiolingvistiske generaliseringer selv om de ikke fullstendig avviser dem (for eksempel diminutiver er brukt oftere av kvinner). De foreslår derimot en utvidet analyse av diminutiver innenfor en nydannet ramme av "morfopragmatikk" som kombinerer morfologiske og pragmatiske aspekter. I denne modellen er den morfosemantiske betydningen av diminutiver ('small') ledsaget av en morfopragmatisk komponent ('non-serious') som er en strategi "for lowering one's responsibility towards the speech act being performed, or, more specifically, for lowering one's commitment to its illocutionary force" (Dressler og Merlini Barberesi (1994:144). Morfologiske regler for diminutiv dannelse inneholder altså en pragmatisk komponent som indikerer at diminutivene kan brukes metaforisk for å konnotere 'non-seriousness' av en talehandling.

Diminutiver har en evaluerende funksjon. Scalisi (1984) påstod at diminutive og augmentative suffikser er såpass forskjellige fra avledningssuffikser og bøyningssuffikser at de krever et nytt morfologisk paradigme (*evaluative morphology* – EM). Selv om denne tanken har vært utsatt for kritikk (jfr. Stump, 1993), har evalueringsmorfologien, altså en studie av morfologiske midler for å uttrykke diminutivet og augmentativet, florerer i de siste årene.

Körtvélyessy (2015) er en omfattende typologisk framstilling av EM i 200 språk og den første til å omtale evalueringsmorfologi som et typisk trekk i SAE (*Standard Average European* som definert i Whorf, 1939). Körtvélyessy diskuterer distribusjon av evalueringsmorfologi i SAE-området og introduserer en ny parameter som hun kaller *Evaluative Morphology Saturation* (EMS). Parameteren spesifiserer "the capacity of evaluative morphology in individual languages and makes it possible to identify the core and periphery of SAE and the differences between SAE and the rest of the world with reference to evaluative morphology" (Körtvélyessy, 2015:6). I en slik tilnærming vil norsk kunne defineres som et språk med svak EM som befinner seg i periferien av SAE-området.

Jurafsky (1996) introduserer en modell av synkronisk og diakronisk analyse av diminutiver basert på Lakoffs radiale kategorier. Til forskjell fra, for eksempel, Dressler og Merlini Barbaresi setter Jurafsky betydningen 'barn' i sentrum av den radiale kategorien som representerer diminutivet; litt mer unna fra sentret står slike metaforiske betydninger som affeksjon, sympati, intimitet, forakt, kjæledyr og lignende. Jurafskys diagram ser slik ut:

(Fig. 1) *Diminutivens semantiske struktur* (Jurafsky, 1996:542)

Jurafsky hevder at diminutiver stammer opprinnelig fra ord som er semantisk og pragmatisk knyttet til barn og han foreslår en fornyet analyse av det urindoeuropeiske suffikset **-ko-*. Den polysemiske karakteren av den radiale kategorien i diagrammet ovenfor er enklere å forklare ut fra det diakroniske perspektivet som tydeliggjør diverse mekanismer av semantiske endringer (metafor, generalisering, abstraksjon).

Overraskende nok, i de 60 språk som Jurafsky har analysert, finner man ingen morfologiske diminutiver som stammer fra ord med betydning 'liten', mens mange språk har analytiske (perifrastiske) diminutiver. I engelsk, som er et språk med svak EM, fungerer adjektivet *little* som diminutiv. Eksemplene nedenfor (sitert etter Jurafsky, 1996:569) viser en klar sammenheng mellom adjektivets betydninger og diminutivens semantiske struktur i diagrammet ovenfor:

- forakt – ‘you little so-and-so’
- kvinnelig – ‘the little woman’
- partitiv – ‘rest a little’, ‘a little water’
- liten gjenstand – ‘little finger’ (i betydningen ‘lillefinger’)
- approksimasjon – ‘a little tired’
- barn – ‘my little ones’

Forskjellen mellom den svake (diminutive) formen av adjektivet *little* og den normale formen kommer tydelig fram i oversettelse til et språk med rik EM som, for eksempel, italiensk. Eksemplene nedenfor er hentet fra Dressler og Merlini Barbaresi (1994:114):

- (1) *I can't stand your little tricks = Non sopporto i tuoi trucchetti*

hvor den svake formen korresponderer med betydningen av det italienske diminutive suffikset og:

- (2) *I can't stand little/small cars = Non sopporto le macchine piccole*

hvor den sterke formen korresponderer med betydningen av det italienske adjektivet *piccolo*. Det er også verdt å bemerke at *little* i det første eksemplet (og eksemplene ovenfor) ikke kan erstattes med ord med tilsynelatende identisk leksikalsk verdi som, for eksempel, *small*.

Hasselrot (1972) beviser (sitert etter Jurafsky, 1996:569) at *petit* i fransk grammatikaliserer som diminutiv, mens det diminutive suffikset *-ette* taper terreng. I fransk er adjektivet *petit* 13 ganger mer frekvent enn det diminutive suffikset *-ette*, mens i spansk, som har beholdt produktiv diminutiv suffiksdannelse, er det tilsvarende adjektivet 8 ganger mindre frekvent enn morfologiske diminutiver.

I det følgende vil jeg gi en kort oversikt over diminutivet i norsk fra et slikt bredere perspektiv som ikke er begrenset til avledning med suffiks, men omfatter også avledning med prefiks og perifrastiske konstruksjoner. Jeg vil også prøve å undersøke om hvorvidt det er mulig å gjengi Jurafskys radiale kategori i et språk med svak evalueringsmorfologi.

2. AVLEDNING MED SUFFIKS

Som allerede nevnt har norsk ingen produktive diminutive suffikser. Det urgermanske suffikset **-lingaz* hadde diminutiv og patronymisk betydning (jfr. isl. *gríslingur* ‘grisunge, liten gris’, *bæklingur* ‘liten bok, brosjyre’) som er leksikalisert i norsk, selv om den fortsatt kan spores opp i:

- dyrebenevnelser (*killing* 'liten geit', jfr. også sv. *geting*, *gässling* 'gåsunge' da. *killing* 'kattunge', *ælling* 'liten and'. Lignende dannelser finnes i engelsk (*duckling*, *gosling*),
- personbetegnelser (*mannsling* 'liten, puslet mann', jfr. eng. *princeling*). Interessant nok kan suffikset også legges til adjektiviske (*ynghing*, *gamling*) og verbale baser (*oppkomling*),
- kjærlige tiltaleformer (*elskling*, *smårolling*, jfr. eng. *darling*).

Betydningsnyansene i avledningene med *-ling* (forminskende, pejorativ, smigrende) står i klar sammenheng med Jurafskys fortolkning av diminutiver som en radial kategori.

Suffikset *-ett* kommer fra fransk og har beholdt den opprinnelige diminutive betydningen i en rekke ord, i hvert fall der hvor suffikset er lagt til en avledningsbase som forekommer i norsk (*disk* – *diskett* 'liten disk', *støvel* – *støvlett* 'liten støvel', *kabin* – *kabinett* 'lite værelse'). Andre avledninger er lite gjennomskuelige (*rosett*, *kassett*), og de fleste ord av denne typen er rett og slett lånord fra fransk (*ballett*, *kvartett*, *toalett*, *omelett*). Åkerblom (2013:114) registrerer forekomster av nye avledninger på svenske blogger (*lunchett*, *kramett*, *visett*) som kan tyde på at suffikset er potensielt produktivt i svensk.

Ordet *pikelill*, en poetisk betegnelse på en liten pike, er et interessant eksempel på et leksem med gjennomskuelig semantisk struktur hvor *-lill* kunne muligens tolkes som et suffiks, men leksemet kan neppe betraktes som en avledning siden det ikke forekommer i andre norske ord og har verken bestemthets- eller tallbøyning (jfr. derimot det danske ord *morlil* 'kjærlig betegnelse for en gammel kvinne' som har fullt bøyingsmønster *morlil(le)* – *morlillen* – *morliller* – *morlillerne*). Adjektivet *liten* forekommer i substantivert form i betydningen 'et barn' (*hun skal ha en liten*) og følgelig også i sammensetninger som *lykkeliten*, *tommeliten*.

Møller (1943) nevner andre, til dens tid produktive diminutive suffikser i dansk: *-s* og *-se*. Disse forekommer i dag utelukkende i kjælenavn i norsk (*Lasse*, *Bosse*, *Ingse*), mens i dansk fins de også i en del andre ord (*vovse* 'liten, søt hund', *drengse* 'forkjælt gutt'). Paul Diderichsen kaller *-s-* for "ekspressivt lydelement af formindskende eller kælende Karakter" som forårsaker endringer av typen *nysselig* – *nydelig*, *klappe* – *klapse*, *svippe* – *svipse* (sitert etter Farø/Schoonderbeek Hansen, 2009:149).

Jurafskys semantiske spektrum for diminutiver omfatter også nedsettende betydninger som i norsk kan uttrykkes med suffiksene *-as* (*tjukkas*, *kjekkas*, *pakkis*) og *-is* (*frekkis*, *doldis*). Suffiksene må regnes som svensk påvirkning, men er langt mindre produktive i norsk enn i svensk. Svenske dannelser med *-is* omfatter, ved siden av personbetegnelser (*snyggis*, *smalis*, *fegis*, *knäppis*), retrograderinger (*loppmarknad* – *loppis*, *bagatell* – *baggis*) og følelsesbetonte tiltaleformer (*mammis*, *sötis*), også diminutive avledninger (*pussis*, *kramis*, *tuttisar*).

Møller (1943) lister også diminutiver avledet av egnavn ved hjelp av -*mand*, -*moder*, -*fader*, -*dreng* (*Hansemand*, *Lisemor*) – disse er nesten som suffiksoider å regne og forekommer også i moderne norsk språkbruk i tiltaleformer og dyrenavn (*Kallemannen*, *minstemann*).

3. AVLEDNING MED PREFIKS

På verdensbasis er avledning med prefiks sjeldnere enn avledning med suffiks – denne asymmetriske fordelingen kalles gjerne for ‘suffixing preference’. Det er alminnelig anerkjent at både prefiksing og suffiksing kan anvendes til å uttrykke identiske bøyings- og avledningskategorier (for eksempel flertall dannes ved hjelp av prefikser i swahili) og betydninger. Det er også et kjent faktum at noen kategorier er nesten universelt uttrykt med suffikser (for eksempel kasus), mens andre med prefikser (for eksempel negasjon), men typologisk sett er avledning med suffiks en strategi som språkene rundt verden anvender hyppigst. Grandi og Montermini (2005) mener derimot at det ikke er tilfelle med EM og at data fra typologisk ubeslektede språk bekrefter noe de kaller ‘prefix-suffix neutrality’. Etter deres mening er preferansen for suffikser nøytralisert for evaluerende affikser. Data fra 55 språk presentert i artikkelen viser at diminutivet gjør bruk av forskjellige strategier hvorav avledning med suffiks ikke er dominerende:

	Evaluative morphology								
	Pref	Inf	Suf	Pref / Inf / Suf	Pref / Suf	Pref / Inf	Inf / Suf	No eval. morph.	Other strategies
VO & Pr (38)	4	6	5		18		2	3	2
VO & Pr/Po (2)					2				
VO & Po (1)			1						
OV & Po (12)	2		8		1				1
OV & Pr (2)			1					1	

(Fig. 2) *Diminutive avledningsstrategier (Grandi/Montermini 2005:149)¹*

For SVO-språkene er bruken av både prefiks og suffiks den mest anvendte metoden for diminutiv dannelse. Bare 5 språk bruker utelukkende suffikser for diminutivavledning, 4 språk anvender bare prefikser. De fire språkene i Grandi og Monterminis studium er dansk, islandsk, norsk og svensk.

¹ Pref = prefiks, Inf = infiks, Suf = suffiks, No eval. morph. = Ingen evalueringsmorfer. VO og OV betegner leddrekkefølge for verbal og objekt. Pr står for preposisjon og Po for postposisjon. Verdiene som ifølge Grandi og Montermini er mest relevante er merket med grått i tabellen.

Det norske inventaret av diminutivprefikser er lite og omfatter *lille-*, *små-*, *dverg-*, *mini-* og *mikro-*. De to siste hører til den latinske og greske kulturarven som er felles for de fleste europeiske språk. *Dverg-* fungerer som et diminutiv prefiks (prefiksoid) i navn på planter (*dvergbjørk*, *dvergmispel*), dyr (*dvergfalk*, *dverglaks*, *dverghøns*, *dvergmus*, *dvergpinsjer*) og himmellegemer (*dvergstjerne*, *dvergplanet*). I andre forekomster må *dverg-* betraktes som første ledd i sammensetninger ofte med nokså ugjennomskuelig betydning (*dvergmål* 'ekko', *dverghatt* 'hatt som gjør bæreren usynlig').

Lille- og *små-* skiller seg ut fordi begge to stammer fra ord med betydning 'liten' (jfr. Jurafskys påstand om at ingen diminutivsuffixer har opprinnelig denne betydningen). Deres morfologiske status er omstridt. Det kan hevdes at de ikke er prefikser fordi "prefikset eller suffikset kan ikke opptre som eget ord med samme betydning" (Faarlund, Lie og Vannebo 1997:91). I tysk språkvitenskapelig tradisjon defineres ord av typen *lillebror* som "Zusammenrückung", altså en spesiell form for komposisjon som gjenspeiler en underliggende syntagme (jfr. også det polske begrepet 'zrost' for slike dannelser som *dobranoc*). Begrepene "semi-prefiks" eller "prefixoid" er også brukt for å betegne enheter som befinner seg et sted mellom bundne og frie morfemer. En dyperegående analyse av terminologiske aspekter ligger utenfor rammen av denne artikkelen – i det følgende vil jeg konsentrere meg om hvorvidt *lille-* og *små-* i norsk gjenspeiler (noen av) metaforiske betydninger i Jurafskys radiale kategori.

Listen over leksemene med *lille-* er veldig kort, leddet *små-* er langt mer produktivt. *Lille* er egentlig svak form av adjektivet *liten* og *små* er flertallsformen av adjektivet *liten*. Adjektivet som forledd i sammensetninger står som oftest i naken form (*grønnsaker*, *ungkar*, *langbord*), i noen få tilfeller retter det seg etter etterleddet i nøytrum (*tungtvann*, *intetkjønn*). Svak form forekommer sjelden (*galehus*, *storebror*, *tredjedel*).

Lille- knytter seg til substantiviske etterledd. Den semantiske strukturen ser slik ut:

BARN + YNGRE

- lillebror – 'yngre bror'
- lillesøster – 'yngre søster'

Alternativt kan formene *veslebror*, *veslesøster* brukes.

LITEN i motsetning til STOR

- lillefinger
- lilletå
- lilletromme
- lilleslem
- lilleviser

Ordene i denne kategorien alternerer ofte med varianter med *stor(e)-*. *Lilletå* er den minste tå på foten til forskjell fra *stortå*, *lilletromme* er en mindre variant av *stortromme*.

Lillehjerne ('del av hjernen som ligger bak og under bakhodelappen'), *lillejulaften* ('dagen før julaften') og *lilleputt* (eng. fantasiland bebodd av dverger i Jonathan Swifts roman "Gullivers reiser") faller utenfor diminutivkategorien. Det siste ordet er et oversettelseslån fra engelsk *lilliput* som er en nydanning og den fonetiske likheten med *lille-* er en ren tilfeldighet.

Det må også nevnes at *lille-* og *vesle-* brukes diminutivt i egennavn (*Lillemor*). *Lillelord* er et kjæleavn på hovedpersonen i Johan Borgens roman med samme tittelen. Begrepet er lånt fra engelsk og har etter hvert ervervet en pejorativ betydning ('en bortskjemt ung person'). *Veslemøy* er et sjeldent pikenavn som ble introdusert av Arne Garborg i diktsyklusen "Haugtussa".

I typologiske studier tyr man ofte til oversettelse som en metode for testing av korrespondanse. Metoden må anvendes med forsiktighet (jfr. Dressler og Merlini Barberesi 1994:401 for diskusjon), men den kan gi en pekepinn om hvorvidt språklige trekk kan gjengis med samme midler. Oversetter man ord med forledd *lille-* til et språk med rik EM som polsk, vil man finne at leksemene i den første kategorien kan oversettes til diminutive former (*braciszek, siostrzyczka*), dog analytiske konstruksjoner også kan anvendes (*młodszy brat, młodsza siostra*). *Lilletromme* og *lilleslem* er diminutiver i polsk (*bębenek* og *szlemik*), mens resten av ordene i den andre kategorien forekommer kun i analytiske konstruksjoner (*mały palec, mała wskazówka*).

Små- er et langt mer produktivt ledd. Som nevnt ovenfor er *små* et selvstendig ord i norsk og forekommer enten som flertallsform til *liten* eller som adverb med betydning 'i liten grad' (*det regner så smått*). Bruken av flertallsformen for forledd i sammensetninger er en ytterst uvanlig orddanningsmåte i norsk, i tilfellet substantiviske forledd er den begrenset til ord av typen *fedre, foreldre, mødre* (*fedreland, foreldremøte, mødre hjem*). For adjektiver er sterk form flertall normalt identisk med svak form, men svak form anvendes heller ikke så ofte (*store-: storebror, hvite-: hviterusser*). Det er en god grunn til å kunne betrakte *små-* som avledningselement (prefiks eller prefiksoid) med diminutiv betydning. I så fall må man kunne påvise at de metaforiske betydningene for avledninger med *små-* korresponderer med den radiale kategorien for diminutiver foreslått av Jurafsky.

Små- danner ord med substantiviske, adjektiviske og verbale stammer. Blant substantiver finner man mange forminskelsesord som, ved oversettelse til polsk, kan gjengis med ord med diminutiv suffiks:

- (3) småbarn – małe dzieci, maluchy
- småbit – kawałeczek
- småbord – stoliczek

småby – miasteczko
 småbåt – łódka
 smådjevel – diabełek
 smådyr – zwierzątko
 småfugl – mały ptak, ptaszek
 smågris – prosię, prosiaczek
 smågutt – chłopczyk
 småhus – niewielki dom, domek
 småjente – dziewczynka
 småkake – ciastko, ciasteczko
 småkryp – robaczek, niemowlę
 småord – słówko
 småpakke – paczuszka
 småpike – dziewczynka
 smårolling – maluch, maluszek
 småskau – lasek
 småsko – bucik
 småskog – lasek
 småspurv – wróbelek
 småstein – *pl.* kamyki
 småstykke – kawałeczek, drobny utwór
 småtroll – łobuziak
 småvann – jeziorko

Mange ord av denne typen brukes som benevnelser for barn og bærer preg av intimitet og affeksjon (*smågutt, småjente, smårolling, småtroll*). De står sentralt i Jurafskys radiale kategori, og er også sentralt posisjonert i den semantiske strukturen av *små*-. I tillegg finner vi en rekke ord som i diagrammet merkes som SMALL TYPE OF (for eksempel *småfe, småfly, smågnager, småkonge, småkort, småkreps, småpenger, småplukk, smårike, småsild, småsted, småting, småvilt, småvask*).

Den pejorative betydningen finner vi i *småborger, småborgerlig* og *småskåren*, potensielt kanskje også i *småbonde* og *småsparer*. En rekke adjektiver med *små*-uttrykker approksimasjon (*småforlovet* 'halvveis forlovet', *småpussig* 'pussig ved hjelp av små virkemidler', *småpen* 'pen, men uten noe spesielt særpreg', *smårar* 'litt rar'). Diminutering av verb er også mulig. Denne orddanningsmåten er typologisk sjelden. Den denotative betydningen av diminutivverb indikerer "the lightness/unimportance of the action of the verb" (Dressler :127), jfr. *småløpe* 'løpe så smått, løpe med korte skritt' eller *småprate* 'prate gemyttlig om løst og fast'.

I det store og hele synes *små*- å dekke en rekke metaforiske betydninger i diminutivens radiale kategori, men sammenliknet med språk med rik EM er bruken av morfologiske midler for diminutivet svært begrenset i norsk. I likhet med andre språk med svak EM uttrykkes diminutive betydninger som oftest med perifrastiske konstruksjoner.

4. ANALYTISK (PERIFRASTISK) DIMINUTIV

Analytisk diminutivet i norsk er lite utforsket. I en upublisert masteroppgave testet Borowiak (2010) diminutivet i polsk og norsk med utgangspunkt i tre polske skjønnlitterære tekster oversatt til norsk. Hun fant ut at nesten halvparten av polske diminutiver ble nøytralisert og gjengitt med grunnord i oversettelsen (160 av 351 til sammen), 103 uttrykt perifrastisk (enten med *liten* eller et annet adjektiv) og 57 med en sammensetning. I en sammenlikning av en tysk i polsk oversettelse ble 70 % av diminutiver gjengitt med tilsvarende diminutivdannelser og 30 % nøytralisert. Den prosentvise forskjellen som kommer fram av Borowiaks forskning er egentlig ikke så veldig stor (70 % av diminutiver gjengis i oversettelse mellom språk med rik EM mot 55 % i oversettelse mellom ett språk med rik EM og ett språk med svak EM). Nøytraliseringsforskjellen er like stor (30 % mot 45 %). Ytterligere forskning av perifrastiske konstruksjoner er nødvendig, dog det er grunn til å trekke en midlertidig og forsiktig konklusjon at språk med svak EM ikke forkaster diminutivet, men kompenserer mangelen på morfologiske orddanningsmidler med analytiske midler.

LITTERATUR

- Borowiak, M. (2010). *Diminutiver i polsk, tysk og norsk. Et forsøk på en kontrastiv analyse*. En upublisert masteroppgave. Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza.
- Dressler, W. U., Merlini Barbaresi, L. (1994). *Morphopragmatics: Diminutives and Intensifiers in Italian, German, and Other Languages*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Faarlund, J. T. Et al. (1997). *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Farø, K., Schoonderbeek Hansen, I. (2009). *Den lille forskel? Diminutiver i tre germanske systemer – set fra dansk*. I: I. Schoonderbeek Hansen, P. Widell (red.): *13 Møde om Udforskningen af Dansk Sprog*, Århus Universitet 9.-10. oktober 2008. Århus: Nordisk Institut, Aarhus Universitet, 143-153.
- Farø, K., Schoonderbeek Hansen, I. (2010). Småt er godt! – om diminutiver her og der. *Mål og mæle* 3, 7–11.
- Grandi, N., Montermini, F. (2005). Prefix-suffix neutrality in evaluative morphology. I: G. Booij et al. (red.), *Morphology and Linguistic Typology, On-line Proceedings of the Fourth Mediterranean Morphology Meeting (MMM4) Catania 21-23 September 2003*, 143–156.
- Hasselrot, B. (1972). *Étude sur la vitalité de la formation diminutive française au XXe siècle*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis.
- Jurafsky, D. (1996). Universal Tendencies in the Semantics of the Diminutive. *Language*, Vol. 72, No. 3, 533-578.
- Klimaszewska, Z. (1983). *Diminutive und augmentative Ausdrucksmöglichkeiten des Niederländischen, Deutschen und Polnischen. Eine konfrontative Darstellung*. Wrocław: Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk.
- Körtvélyessy, L. (2015). *Evaluative Morphology from a Cross-Linguistic Perspective*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.
- Møller, K. (1943). *Diminutiver i moderne Dansk. Produktive (levende) dannelser*. Udvalg for Folkemaal's Publikationer Serie A. Nr. 4. København: Ejnar Munksgaard.

- Scalise, S. (1984). *Generative Morphology*. Dordrecht: Foris.
- Stump, G. (1993). How Peculiar is Evaluative Morphology? *Journal of Linguistics* 29, 1-36.
- Whorf, B. L. (1939). *The Relation of Habitual Thought and Behavior to Language*. I: L. Spier et al. (red.). *Language, culture, and personality; essays in memory of Edward Sapir*. Menasha: Sapir Memorial Publication Fund.
- Wierzbicka, A. (1991). *Cross-Cultural Pragmatics. The Semantics of Human Interaction*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Åkerblom, S. (2013). Om betydelsekategorin 'diminutiv' i svenskan. *Nordlund* 32, 101-127.

Grzegorz Skommer

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Katedra Skandynawistyki
al. Niepodległości 4
61-874 Poznań
Poland
skommer@amu.edu.pl

